

Mediji in informacije

Splošno sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE št. 83/21
Luxembourg, 19. maj 2021

Sodba v zadevi T-628/20
Ryanair DAC/Komisija (Španija – COVID-19)

Sklad za podporo solventnosti španskih strateških podjetij, ki se začasno soočajo s težavami zaradi pandemije COVID-19, je v skladu s pravom Unije

Zadevni ukrep, namenjen sprejetju ukrepov dokapitalizacije s proračunom v višini 10 milijard EUR, pomeni shemo državnih pomoči, vendar je sorazmeren in nediskriminatoren

Španija je julija 2020 Evropski komisiji priglasila shemo pomoči, katere namen je bil ustanovitev sklada za podporo solventnosti španskih strateških podjetij, ki se začasno soočajo s težavami zaradi pandemije COVID-19. Navedeni sklad za podporo je pooblaščen za sprejetje različnih ukrepov dokapitalizacije v korist nefinančnih podjetij s sedežem in z glavnimi centri dejavnosti v Španiji, za katera se šteje, da so systemskega ali strateškega pomena za špansko gospodarstvo¹. Proračun navedene sheme pomoči, ki se financira iz državnega proračuna, je bil do 30. junija 2021 določen v znesku 10 milijard EUR.

Komisija, ki je štela, da priglašena pomoč pomeni državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU, je to pomoč preučila glede na svoje sporočilo z dne 19. marca 2020, naslovljeno „Začasni okvir za ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu ob izbruhu COVID-19“². Komisija je s sklepom z dne 31. julija 2020 priglašeno shemo razglasila za združljivo z notranjim trgov v skladu s členom 107(3)(b) PDEU³. V skladu s to določbo se pomoč za odpravljanje resne motnje v gospodarstvu države članice pod določenimi pogoji lahko šteje za združljivo z notranjim trgov.

Letalska družba Ryanair je vložila tožbo za razglasitev ničnosti tega sklepa, ki pa jo je deseti razširjeni senat Splošnega sodišča Evropske unije zavrnil. Splošno sodišče je v tem okviru preučilo zakonitost sheme državne pomoči, sprejete v odgovor na posledice pandemije COVID-19, glede na člen 107(3)(b) PDEU⁴. Splošno sodišče je poleg tega pojasnilo razmerje med pravili glede državnih pomoči in načelom prepovedi diskriminacije na podlagi državljanstva iz člena 18, prvi odstavek, PDEU ter pojmom „shema pomoči“ v smislu člena 1(d) Uredbe 2015/1589⁵.

¹ Navedena podjetja morajo, da bi bila upravičena do zadevne sheme pomoči, vsekakor izpolnjevati več kumulativnih meril za upravičenost, določenih z navedeno shemo, in tako dokazati, da: i) se soočajo s tveganjem, da prenehajo opravljati svoje dejavnosti, ali imajo velike težave pri ohranjanju dejavnosti brezčasne javne podpore; ii) bi prisilno prenehanje njihovih dejavnosti imelo negativen in znaten vpliv na dejavnost ali zaposlitev na nacionalni ali regionalni ravni; iii) je njihova srednjeročna in dolgoročna sposobnost preživetja zagotovljena z načrtom za sposobnost preživetja, v katerem je navedeno, kako bi lahko premagala krizo, in opisana predlagana uporaba javne pomoči; iv) so določila časovni načrt za vračilo državne podpore iz sklada; v) na dan 31. decembra 2019 še niso bila v težavah; vi) jim zasebno financiranje prek bank ali finančnih trgov ni na voljo ali pa jim je na voljo po stroških, ki bi ovirali njihovo sposobnost preživetja.

² Sporočilo C/2020/1863 (UL 2020, C 91 I, str. 1), kakor je bilo spremenjeno 3. aprila 2020 (UL 2020, C 112, str. 1), 13. maja 2020 (UL 2020, C 218, str. 3) in 29. junija 2020 (UL 2020, C 218, str. 3).

³ Sklep C(2020) 5414 final z dne 31. julija 2020 v zvezi z državno pomočjo SA.57659 (2020/N) – Španija COVID-19 – Sklad za dokapitalizacijo.

⁴ Splošno sodišče je v sodbi z dne 17. februarja 2021, Ryanair/Komisija, [T-238/20](#), opravilo podoben preizkus zakonitosti državne pomoči, ki jo je v odgovor na posledice pandemije COVID-19 na švedski trg letalskih prevozov sprejela Švedska (glej sporočilo za medije št. [16/21](#)). V sodbi z dne 14. aprila 2021, Ryanair/Komisija (Finnair I; Covid-19), [T-388/20](#), je Splošno sodišče poleg tega na podlagi člena 107(3)(b) PDEU preučilo zakonitost individualnega ukrepa pomoči, ki ga je v okviru pandemije COVID-19 sprejela Finska (glej sporočilo za medije št. [53/21](#)).

⁵ V skladu s členom 1(d) Uredbe Sveta (EU) 2015/1589 z dne 13. julija 2015 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 108 [PDEU] (UL 2015, L 248, str. 9) pomeni shema pomoči „vsak akt, na podlagi katerega je mogoče brez nadaljnjih izvedbenih ukrepov dodeliti individualno pomoč podjetjem, opredeljenim v aktu na splošen in abstrakten način,

Splošno sodišče je sklep Komisije na prvem mestu preučilo glede na načelo prepovedi diskriminacije in preverilo, ali je različno obravnavanje, uvedeno z zadevno shemo pomoči, glede na to, da so do te sheme upravičena le podjetja, ki imajo sedež in glavne centre dejavnosti v Španiji, upravičeno z legitimnim ciljem ter ali je potrebno, primerno in sorazmerno za uresničitev tega cilja. Splošno sodišče je preučilo tudi vpliv člena 18(1) PDEU, ki prepoveduje vsakršno diskriminacijo glede na državljanstvo, kjer se uporabljata Pogodbi in brez poseganja v njune posebne določbe. Ker pa člen 107(3)(b) PDEU po mnenju Splošnega sodišča spada med posebne določbe Pogodb, je navedeno sodišče preučilo, ali je mogoče zadevno shemo pomoči za združljivo z notranjim trgov razglasiti na podlagi te določbe.

Splošno sodišče je v zvezi s tem na eni strani potrdilo, da cilj zadevne sheme izpolnjuje pogoje iz člena 107(3)(b) PDEU, ker je ta shema dejansko namenjena odpravljanju resne motnje v španskem gospodarstvu, ki jo povzroča pandemija COVID-19. Splošno sodišče je dodalo, da merilo strateškega in sistemskega pomena upravičencev do pomoči odraža cilj zadevne pomoči.

Splošno sodišče je na drugi strani ugotovilo, da je omejitev navedene sheme zgolj na družbe, ki so sistemskega ali strateškega pomena za špansko gospodarstvo ter imajo sedež in glavne centre dejavnosti v Španiji, primerna in hkrati potrebna za doseganje cilja odpravljanja resne motnje v gospodarstvu Španije. Po mnenju Splošnega sodišča je tako iz meril za upravičenost do sheme kot iz podrobnih pravil za dodelitev pomoči, ki vključujejo začasni vstop španske države v kapital zadevnih podjetij, in iz naknadnih omejitev, ki so z navedeno shemo določene za upravičence do pomoči⁶, razviden namen Španije, da podpira podjetja, ki so resnično in trajno vpeta v špansko gospodarstvo. **Ta pristop je skladen s ciljem sheme, ki je namenjena odpravljanju resne motnje v španskem gospodarstvu v okviru perspektive srednjeročnega in dolgoročnega razvoja tega gospodarstva.**

Splošno sodišče je v zvezi s **sorazmernostjo sheme pomoči** odločilo, da se je lahko Španija z določitvijo podrobnih pravil za dodelitev iz sheme pomoči, ki so splošne in večsektorske brez razlikovanja glede na zadevni gospodarski sektor, legitimno oprla na merila za upravičenost, katerih namen je opredeliti podjetja, ki so hkrati sistemskega ali strateškega pomena za njeno gospodarstvo ter imajo trajno in stabilno povezavo s tem gospodarstvom. Z drugačnim merilom upravičenosti, ki bi vključevalo podjetja, ki na španskem ozemlju delujejo le kot ponudniki storitev, namreč ne bi bilo mogoče zagotoviti potrebe po stabilni in trajni vpetosti upravičencev do pomoči v špansko gospodarstvo, na kateri temelji zadevna shema pomoči.

Splošno sodišče je glede na te ugotovitve potrdilo, da cilj zadevne sheme pomoči izpolnjuje zahteve glede odstopanja iz člena 107(3)(b) PDEU in da podrobna pravila za dodelitev pomoči ne presegajo tega, kar je nujno za doseg tega cilja. Navedena shema zato ne krši načela prepovedi diskriminacije niti člena 18, prvi odstavek, PDEU.

Splošno sodišče je sklep Komisije na drugem mestu preučilo glede na svobodo opravljanja storitev iz člena 56 PDEU in svobodo ustanavljanja iz člena 58 PDEU. V zvezi s tem je opozorilo, da se svoboda opravljanja storitev kot taka ne uporablja za področje prevoza, za katero velja posebna pravna ureditev, katere del je Uredba št. 1008/2008⁷. Namen te uredbe je prav opredelitev pogojev za uporabo načela svobode opravljanja storitev v sektorju zračnega prometa. Vendar **družba Ryanair ni nikakor dokazala, kako naj bi jo izključitev iz dostopa do ukrepov dokapitalizacije, na katere se nanaša zadevna shema, odvrnila od ustanovitve sedeža v Španiji ali opravljanja storitev iz te države in v to državo.**

in kateri koli akt, na podlagi katerega je mogoče dodeliti pomoč, ki ni povezana z določenim projektom, enemu ali več podjetjem za nedoločen čas in/ali v nedoločenem znesku“.

⁶ Med drugim gre za obveznosti preglednosti in poročanja o uporabi zadevne pomoči zadevnim nacionalnim organom in za prepoved prevzema prekomernih tveganj ali agresivne komercialne širitve, ki bi se financirala iz pomoči, izvedbe določenih koncentracij ali prevzemov in izplačila dividend do delne ali celotne povrnitve pomoči.

⁷ Uredba (ES) št. 1008/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. septembra 2008 o skupnih pravilih za opravljanje zračnih prevozov v Skupnosti (UL 2008, L 293, str. 3).

Na tretjem mestu je Splošno sodišče zavrnilo tožbeni razlog, da naj bi Komisija kršila obveznost tehtanja pozitivnih učinkov pomoči in njenih negativnih učinkov na trgovinske pogoje in na ohranjanje neizkrivljene konkurence. V zvezi s tem je Splošno sodišče poudarilo, da se s členom 107(3)(b) PDEU v nasprotju s členom 107(3)(c) PDEU ne zahteva tako tehtanje in da v okoliščinah obravnavane zadeve tako tehtanje ne bi imelo smisla, ker se domneva, da je rezultat tega tehtanja pozitiven.

Splošno sodišče je na četrtem mestu glede domnevno napačne opredelitve zadevnega ukrepa kot „sheme pomoči“ odločilo, da so določbe španskega prava, ki so pravna podlaga zadevnega ukrepa⁸, splošni akti, ki urejajo vse značilnosti zadevne pomoči. Navedene določbe dejansko same po sebi, brez nadaljnjih izvedbenih ukrepov omogočajo tako posamično odobritev pomoči podjetjem, ki so za to zaprosila, kot splošno in abstraktno opredelitev upravičencev do pomoči. **Splošno sodišče je zato ugotovilo, da je Komisija ob uporabi člena 1(d) Uredbe 2015/1589 zadevno pomoč lahko opredelila kot shemo pomoči, ne da bi napačno uporabila pravo.**

Splošno sodišče je nazadnje kot neutemeljene zavrnilo tožbene razloge, ki so se nanašali na domnevno kršitev obveznosti obrazložitve, in ugotovilo, da utemeljenosti tožbenega razloga, ki se nanaša na kršitev postopkovnih pravic, ki izhajajo iz člena 108(2) PDEU, ni treba preučiti.

OBVESTILO: Zoper odločbo Splošnega sodišča je mogoče v dveh mesecih in desetih dneh od njene vročitve pri Sodišču vložiti pritožbo, omejeno na pravna vprašanja.

OBVESTILO: Namen ničnostne tožbe je razveljavitev ali razglasitev ničnosti aktov institucij Unije, ki so v nasprotju s pravom Unije. Države članice, evropske institucije in posamezniki lahko pod nekaterimi pogoji pri Sodišču ali Splošnem sodišču vložijo ničnostno tožbo. Če je ta utemeljena, se akt razveljavi ali razglasi za ničen. Zadevna institucija mora zapolniti morebitno pravno praznino, ki nastane z razveljavitvijo ali razglasitvijo ničnosti akta.

Neuradni dokument za medije, ki Splošnega Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793.

Posnetki z razglasitve sodbe so dostopni na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.

⁸ Zlasti Real Decreto-ley 25/2020 de medidas urgentes para apoyar la reactivación económica y el empleo z dne 3. julija 2020 (BOE št. 185 z dne 6. julija 2020) in Acuerdo del Consejo de Ministros sobre el funcionamiento del Fondo de Apoyo a la Solvencia de las Empresas Estratégicas (Orden PCM/679/2020 z dne 23. julija 2020) (BOE št. 201 z dne 24. julija 2020).